

Na podlagi Uredbe o odpadkih (Ur. l. RS, št. 103/11) je direktor Javnega podjetja Komunala Ilirska Bistrica, d.o.o., Prešernova 7, 6250 Ilirska Bistrica maja 2012 sprejel

Program ozaveščanja in informiranja javnosti o pravilnem ravnanju z odpadki

*Številka: 20-213/2012
Datum: maj 2012*

*Direktor:
Igor Maljevac, inž.*

Kazalo vsebine

1.	Uvod	1
2.	Glavna cilja na področju ravnanja z odpadki.....	1
3.	Javna služba ravnanja z odpadki	1
4.	Osveščanje in informiranje javnosti – ciljne skupine.....	2
	<i>Otroci in mladostniki.....</i>	<i>3</i>
	<i>Gospodinjstva</i>	<i>3</i>
	<i>Akcije zbiranja kosovnih odpadkov.....</i>	<i>4</i>
	<i>Akcije zbiranja nevarnih odpadkov</i>	<i>5</i>
	<i>Spodbujanje kompostiranja na domačem vrtu</i>	<i>5</i>
	<i>Poročilo o ravnanju z odpadki za preteklo koledarsko leto</i>	<i>6</i>
	<i>Priročnik o ravnanju z odpadki.....</i>	<i>6</i>
	<i>Proizvodna in storitvena dejavnost</i>	<i>6</i>
5.	Osveščanje in informiranje javnosti - terminski plan.....	7
6.	Zaključek.....	8

1. Uvod

Če je bilo včasih dovolj, da smo tisto, česar nismo več potrebovali, enostavno vrgli v koš za odpadke, danes ni več tako. Zaradi načina življenja in vse večjega potrošništva količina odpadkov v razvitih državah narašča, le-ti pa predstavljajo enega izmed večjih okoljevarstvenih problemov, vendar se odnos do njih v zadnjih letih spreminja. Odpadki niso več le nekaj odvečnega, kar sodi izključno na odlagališča, ampak predstavljajo surovine, ki jih v tehnološko dovršenih procesih recikliranja predelajo v koristne surovine za proizvodnjo novih dobrin. Na ta način se zmanjšuje delež nekoristnih odpadkov, ki jih ne moremo ponovno uporabiti in jih je potrebno odložiti na odlagališča. Zato je vse bolj pomembno, da z odpadki ravnamo odgovorno in pravilno.

2. Glavna cilja na področju ravnanja z odpadki

Izvajalci javne službe ravnanja z odpadki moramo le-to organizirati tako, da bosta dosežena dva glavna cilja na področju ravnanja z odpadki, in sicer:

- povečati delež ločeno zbranih frakcij odpadkov na samem izvoru in s tem
- zmanjšati količino odloženih odpadkov.

Posledično se na ta način zmanjša tudi:

- onesnaževanje okolja,
- poraba naravnih virov za proizvodnjo novih izdelkov in
- količina energije, ki je potrebna za proizvodnjo novih izdelkov.

3. Javna služba ravnanja z odpadki

Na območju občine Ilirska Bistrica se izvaja ločeno zbiranje odpadkov, in sicer se na ekoloških otokih zbira:

- biorazgradljive kuhinjske odpadke,
- papir in karton ter papirna in kartonska embalaža,
- plastenke,

-
- pločevinke in
 - steklo.

V zbirnem centru ločeno zbranih frakcij odpadkov pa se poleg navedenih ločeno zbranih frakcij zbira še:

- jedilno olje in maščobe,
- odpadke, ki vsebujejo olja,
- baterije in akumulatorje,
- steklo,
- plastika,
- zavrženo električno in elektronsko opremo, ki vsebuje nevarne snovi,
- zavrženo opremo, ki vsebuje klorofluorogljikovodike,
- fluorescenčne cevi in druge odpadke, ki vsebuje živo srebro,
- kosovne odpadke,
- nagrobne sveče,
- izrabljene gume,
- oblačila,
- zdravila in
- barve, tiskarske barve, lepila in smole, ki vsebujejo nevarne snovi.

4. Osveščanje in informiranje javnosti – ciljne skupine

Med ljudmi pogosto slišimo, da odpadki niso skrb ljudi, to je delo komunalnih podjetij, da sosed tudi ne ločuje, da se nimajo časa ukvarjati s takimi nepomembnimi stvarmi, da je nekaj njihovih odpadkov le kapljica v morje v primerjavi z onesnaženjem, ki ga povzroča obrt in industrija, in še bi lahko naštevali.

Z namenom, da bi spremenili tovrstno razmišljanje in ustaljene navade ljudi je potrebno pristopiti k sistematičnemu osveščanju in informiranju vseh prebivalcev o pomenu in samem načinu ločenega zbiranja odpadkov.

V Javnem podjetju Komunala Ilirska Bistrica, d.o.o. smo opredelili najpomembnejše ciljne skupine, od katerih je odvisna uspešnost projekta ločenega zbiranja odpadkov in te so:

- otroci in mladostniki,*
- gospodinjstva in*
- proizvodna in storitvena dejavnost.*

Posamezne ciljne skupine se med seboj razlikujejo, zato mora biti osveščanje in informiranje načrtovano glede na to, kateri ciljni skupini je namenjeno.

– Otroci in mladostniki

Otroci in mladostniki so ciljna skupina, ki svoje vedenje in navade šele oblikuje, se hitro uči, je izredno dojemljiva za nove stvari in s svojim ekološkim ravnanjem pozitivno vpliva tudi na ravnanje in obnašanje odraslih v domačem okolju.

Cilj Javnega podjetja Komunala Ilirska Bistrica, d.o.o. je, da bi otroku v obdobju od 5 – 15 leta starosti trikrat predstavili ločeno zbiranje odpadkov, in sicer enkrat, ko je otrok vključen v vrtec, enkrat v obdobju od 1 – 4 razreda in enkrat v obdobju od 5 – 9 razreda. V prvi fazi je otrokom potrebno predstaviti ekološke otoke, kasneje pa še delovanje in obratovanje zbirnega centra za ločene frakcije odpadkov. Pri tem je potrebno način in obseg predstavitve ločenega zbiranja odpadkov prilagoditi starosti otrok.

– Gospodinjstva

Največjo ciljno skupino, ki jo je potrebno vključiti v program osveščanja in informiranja o pravilnem ravnanju z odpadki, predstavljajo gospodinjstva na območju občine Ilirska Bistrica. To je skupina občanov, ki vključuje ljudi z različnimi navadami, različno stopnjo informiranosti in predvsem zanimanja za problematiko na področju ravnanja z odpadki.

Z namenom, da bi dosegli čim večje število posameznikov v tej ciljni skupini, smo osveščanje in informiranje razdelili na dva sklopa, in sicer:

- osveščanje in informiranje preko sredstev javnega obveščanja (lokalni časopis *Bistriški Odmevi*, spletna stran občine *Ilirska Bistrica*) in
- osveščanje in informiranje z dopisi, zloženkami in obvestili o posameznih akcijah, novostih in aktualnih informacijah na področju ravnanja z odpadki.

Vsa gospodinjstva so v obdobju uvajanja ločenega zbiranja odpadkov prejela zloženko – **LOČENO ZBIRANJE ODPADKOV**, s katero smo občanom poskušali približati ločeno zbiranje odpadkov. V njej je natančno predstavljeno, kaj ločeno zbiranje odpadkov pomeni, kakšne so njegove prednosti in na kakšen način smo se ga lotili. Za vsako vrsto zabojnika, ki je postavljen na ekološki otok z namenom zbiranja določene vrste odpadka, smo natančno opisali, katere odpadke vanj lahko odlagamo in katerih odpadkov vanj ne smemo odlagati. V zloženki so navedene tudi vse lokacije ekoloških otokov v naši občini ter podatki o delovanju Zbirnega centra ločeno zbranih frakcij odpadkov na lokaciji *Globovnik*.

Spreminjanje zakoreninjenih miselnih vzorcev in navad je dolgotrajen proces. Kljub temu, da so bila vsa gospodinjstva že seznanjena z ločenim zbiranjem odpadkov, je potrebno večkratno osveščanje, informiranje in spodbujanje k ločenemu zbiranju odpadkov. Javno podjetje *Komunala Ilirska Bistrica d.o.o.* bo dvakrat letno v *Bistriških odmevih* predstavilo ločeno zbiranje odpadkov, s ciljem, da bomo pritegnili čim večje število posameznikov, ki bodo skupaj z nami izvajali program ločenega zbiranja odpadkov, saj smo lahko uspešni le ob sodelovanju vseh udeleženi v ta proces.

Akcije zbiranja kosovnih odpadkov

Akcije zbiranja kosovnih odpadkov potekajo dvakrat letno v vsakem naselju po letnem koledarju, in sicer enkrat v spomladanskem času in enkrat v jesenskem času. Letni koledar zbiranja kosovnih odpadkov se pripravi v mesecu decembru za prihodnje leto in se ga objavi na spletni strani občine *Ilirska Bistrica*. Mesečni koledar akcij zbiranja kosovnih odpadkov se objavi v *Bistriških odmevih*, poleg tega se 14 dni pred izvedbo akcije v posameznem naselju obvesti vsa gospodinjstva v tem naselju.

V obvestilo je potrebno vključiti tudi to, da imajo občani možnost skozi vse leto kosovne odpadke oddati v zbirni center in to brezplačno.

Akcije zbiranja nevarnih odpadkov

V gospodinjstvih nastajajo tud tako imenovani nevarni odpadki, ki jih ne smemo odložiti na odlagališča odpadkov in s katerimi je potrebno ravnati še posebej previdno. Z namenom, da bi preprečili odlaganje tovrstnih odpadkov na odlagališča odpadkov, Javno podjetje Komunala Ilirska Bistrica, d.o.o. enkrat letno v vsakem naselju izvaja akcijo zbiranja nevarnih odpadkov. Letni koledar zbiranja nevarnih odpadkov se pripravi v mesecu januarju za tekoče leto in se ga objavi na spletni strani občine Ilirska Bistrica. Mesečni koledar akcij zbiranja nevarnih odpadkov se objavi v Bistriških odmevih, poleg tega se 14 dni pred izvedbo akcije v posameznem naselju obvesti vsa gospodinjstva v tem naselju. V obvestilo je potrebno vključiti tudi to, da imajo občani možnost skozi vse leto nevarne odpadke oddati v zbirni center in to brezplačno.

Spodbujanje kompostiranja na domačem vrtu

Med nastalimi odpadki v gospodinjstvu je po ocenah kar 35 % bioloških odpadkov. Če jih odložimo skupaj z ostalimi odpadki, se pri tem sprošča metan, to je toplogredni plin, ki ima negativen vpliv na okolje. Zato je pomembno, da biološke odpadke zbiramo ločeno in jih nato primerno obdelamo. Prav v ta namen so na ekoloških otokih postavljeni rjavi zabojniki.

Občina Ilirska Bistrica je po površini velika občina, z le enim večjim mestom in kar 63 vasmi, zato je prebivalce smiselno osvestiti o možnosti kompostiranja bioloških odpadkov na domačem kompostniku, v kolikor imajo možnost le-tega. Javno podjetje Komunala Ilirska Bistrica, d.o.o. bo v začetku koledarskega leta pripravilo prispevek o pomenu ločenega zbiranja bioloških odpadkov in njihovem kompostiranju na domačem vrtu, ki bo objavljen v Bistriških odmevih.

Poročilo o ravnanju z odpadki za preteklo koledarsko leto

Projekt ločenega zbiranja odpadkov je projekt za čistejše okolje, v katerega smo vključeni prav vsi prebivalci, saj smo vsi povzročitelji takšnih ali drugačnih odpadkov. Njegova učinkovitost je odvisna od slehernega posameznika in ne samo od izvajalca javne službe ravnanja z odpadki, zato je prav, da Javno podjetje Komunala Ilirska Bistrica, d.o.o. svoje občane seznanila, kako uspešni smo bili v preteklem koledarskem letu pri projektu ločenega zbiranja odpadkov, kakšne so pomanjkljivosti in možne izboljšave. Poročilo bo objavljeno v mesecu aprilu, in sicer na spletni strani občine Ilirska Bistrica in v Bistriških odmevih.

Priročnik o ravnanju z odpadki

Z namenom, da dosežemo zastavljene cilje, ki smo si jih zadali na področju ravnanja z odpadki, bomo do konca leta 2012 pripravili tako imenovani Priročnik o ravnanju z odpadki. Le-ta bo namenjen vsem občanom kot pripomoček pri ravnanju z odpadki.

– Proizvodna in storitvena dejavnost

Zavedati se moramo, da ravnanje z odpadki iz proizvodne in storitvene dejavnosti ne sodi v okvir izvajanja javne službe ravnanja z odpadki, vendar moramo ne glede na to, slediti zadanim ciljem na področju ločenega zbiranja odpadkov in čim več odpadkov ločiti že na samem izvoru.

Odpadki iz proizvodnih in storitvenih dejavnosti nastajajo pri različnih dejavnostih in jih razvrščamo glede na vir nastanka, zato je tu potrebno individualno reševanje problematike ločenega zbiranja odpadkov. Javno podjetje Komunala Ilirska Bistrica, d.o.o. bo v mesecu septembru 2012 vsem lastnikom poslovnih prostorov, v katerih poteka proizvodna oz. storitvena dejavnost, poslala informativno zloženko LOČENO ZBIRANJE OPADKOV in jih na ta način seznanila s programom ločenega zbiranja odpadkov v naši občini.

5. Osveščanje in informiranje javnosti - terminski plan

Tabela št. 1: Terminski plan

Ciljna skupina	Način osveščanja in informiranja	Časovni okvir
<i>otroci in mladostniki vrtec</i>	<i>predavanje o ločenem zbiranju odpadkov</i>	<i>september 2012</i>
<i>otroci in mladostniki 1 – 4 razred</i>	<i>predavanje o ločenem zbiranju odpadkov</i>	<i>oktober 2012</i>
<i>otroci in mladostniki 5 – 9 razred</i>	<i>predavanje o ločenem zbiranju odpadkov</i>	<i>november 2012</i>
<i>gospodinjstva</i>	<i>Priročnik ravnanja z odpadki</i>	<i>december 2012</i>
<i>gospodinjstva</i>	<i>koledar zbiranja kosovnih odpadkov</i>	<i>mesečno po planu</i>
<i>gospodinjstva</i>	<i>koledar zbiranja nevarnih odpadkov</i>	<i>mesečno po planu</i>
<i>gospodinjstva – Bistriški odmevi</i>	<i>prispevek na temo ločeno zbiranje odpadkov na samem izvoru</i>	<i>oktober 2012</i>
<i>gospodinjstva – Bistriški odmevi</i>	<i>koledar zbiranja kosovnih odpadkov</i>	<i>mesečno po planu</i>
<i>gospodinjstva – Bistriški odmevi</i>	<i>koledar zbiranja nevarnih odpadkov</i>	<i>mesečno po planu</i>
<i>gospodinjstva – Bistriški odmevi</i>	<i>prispevek na temo zbiranja bioloških odpadkov in kompostiranje letih na domačem vrtu</i>	<i>marec 2013</i>
<i>gospodinjstva – Bistriški odmevi</i>	<i>prispevek na temo poročilo ločenega zbiranja odpadkov v letu 2012</i>	<i>april 2013</i>
<i>gospodinjstva – Bistriški odmevi</i>	<i>prispevek na temo ločeno zbiranje odpadkov na samem izvoru</i>	<i>junij 2013</i>
<i>gospodinjstva – spletna stran</i>	<i>letni koledar zbiranja kosovnih odpadkov za leto 2013</i>	<i>januar 2013</i>
<i>gospodinjstva – spletna stran</i>	<i>letni koledar zbiranja nevarnih odpadkov za leto 2013</i>	<i>januar 2013</i>
<i>gospodinjstva – spletna stran</i>	<i>prispevek na temo poročilo ločenega zbiranja odpadkov v letu 2012</i>	<i>april 2013</i>
<i>lastniki poslovnih prostorov</i>	<i>zloženka LOČENO ZBIRANJE ODPADKOV</i>	<i>september 2012</i>

6. Zaključek

Odpadki so skrb vseh nas, saj smo vsi njihovi povzročitelji. Z malo truda in pripravljenosti na sodelovanje se lahko vsak posameznik vključi v projekt ločenega zbiranja odpadkov. Naloga Javnega podjetja Komunala Ilirska Bistrica, d.o.o. je, da kot izvajalec javne službe ravnanja z odpadki osvešča, informira, motivira in spodbuja ljudi k ločevanju odpadkov na izvoru.

Ponujena nam je torej možnost, da svoje odpadke ločimo in s tem zmanjšamo količino odloženih odpadkov. Izkoristimo jo!